

Ministerie Economische Zaken en Klimaat
Directie Warmte en Ondergrond
T.a.v. [REDACTED]
[REDACTED]@minezk.nl

Parallelweg 1
Postbus 843
3100 AV Schiedam
T 010 - 246 80 00
F 010 - 246 82 83
E info@dcmr.nl
W www.dcmr.nl

Ons kenmerk
9999172366_9999787367

Uw kenmerk
DGKE-WO/20064528

Datum
29 mei 2020

Contact
info@dcmr.nl

Afdeling
Reguleren en Advies

Bijlagen
-

Onderwerp

Adviesverzoek aan decentrale overheden betreffende het geothermie' Winningsplan aardwarmte Vierpolders' (Hydreco)

Geachte [REDACTED],

Op 26 maart 2020 heeft u per brief de gemeenten Brielle, Westvoorne en Hellevoetsluis in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen over het winningsplan Vierpolders voor de winning van aardwarmte. De gemeenten hebben de DCMR Milieudienst Rijnmond verzocht een gezamenlijk advies op te stellen. Ik stuur u hierbij het advies namens de bovengenoemde gemeenten.

Momenteel ligt bij het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, in het kader van de Mijnbouwwet, een verzoek tot instemming met het winningsplan Vierpolders voor geothermie. Het verzoek tot instemming is ingediend door Hydreco GeoMEC B.V. De genoemde gemeenten zijn verzocht om op basis van de regionale en lokale kennis advies uit te brengen over dit winningsplan.

Kader

- Hydreco, Winningsplan aardwarmte Vierpolders, gedateerd 4 april 2019;
- SodM, Advies SodM winningsplan Vierpolders, gedateerd 7 februari 2020;
- TNO-AGE, Advies winningsplan Vierpolders, gedateerd 20 januari 2020, met Addendum, gedateerd 10 februari 2020;
- Tcbb-advies inzake verzoek tot instemming met winningsplan Vierpolders (aardwarmte), gedateerd 11 mei 2020;
- Mijnbouwwet artikel 36.

Conclusie

De gemeenten Brielle, Westvoorne en Hellevoetsluis gaan, rekening houdend met onderstaande aandachtspunten, akkoord met het winningsplan aardwarmte Vierpolders. Ik verzoek de bevindingen mee te nemen in het ontwerp-instemmingsbesluit.

Procedure

Voor de instemming met een winningsplan wordt de uniforme openbare voorbereidingsprocedure gevolgd. Het winningsplan is ter advisering voorgelegd aan TNO, het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) en aan de Technische commissie bodembeweging (Tcbb). Ook de betrokken provincies, gemeenten en waterschappen kunnen hierop een advies geven. Tot slot wordt het winningsplan voor een integraal advies voorgelegd aan de Mijnraad.

Na ontvangst van alle adviezen stelt de minister een ontwerp-instemmingsbesluit op waarin deze adviezen worden meegewogen. Dit ontwerp-instemmingsbesluit wordt gedurende 6 weken ter inzage gelegd. Hierna neemt de minister een besluit op de instemming. Voor dit definitieve instemmingsbesluit bestaat een beroepsmogelijkheid bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Beoordeling

In beginsel is er een aantal eisen gesteld aan een winningsplan. Vanuit het oogpunt van de gemeenten verdienen de volgende zaken extra aandacht en eventueel aanvullende eisen:

- *Milieugevolgen van bijstoken.* De verwachte hoeveelheid aanwezige warmte gedurende de periode tot 2051 is onzeker. Er is sprake van een gemiddeld debiet van 250 m³/uur, met een spreiding van 150 tot 350 m³/uur afhankelijk van de injectiedruk op reservoirdiepte. De vraag die hierbij kan worden gesteld is of de jaarlijkse hoeveelheid te winnen warmte volstaat en in hoeverre de noodzaak bestaat tot bijstook. Met de gewonnen aardwarmte kan men mogelijk in de winterperiode niet voldoen aan de warmtevraag van de afnemers. Deze restant warmtevraag dient op een andere wijze worden 'bijgestookt'. Hierdoor kunnen nadelige milieugevolgen aan de orde zijn indien dit plaatsvindt met behulp van biomassacentrales. Ik verzoek de vergunninghouder hiervoor in het winningsplan aandacht aan te besteden.
- *Geluidsoverlast.* In paragraaf 7.2 wordt ingegaan op omgevingsmonitoring. Hierin is aangegeven dat er sprake is van incidentele geluidsmetingen in de directe omgeving. Gezien er enige tijd geleden sprake is geweest van meerdere klachten uit de omgeving met betrekking tot (laagfrequent) geluid, adviseer ik uit te gaan van continue geluidmetingen op de locatie in plaats van een incidentele geluidmeting.
- *Monitoring seismiciteit.* Ik adviseer een allesomvattend monitoringsplan of –protocol op te stellen zoals dit door SodM is aangegeven in het kader van de verbetering van het zorgsysteem 'Well Integrity Management System' (WIMS). Hierbij acht ik het van belang dat men terug kan vallen op een plan van aanpak bij put-integriteitsproblemen of andere calamiteiten. Daarbij stelt Tcbb dat er nog weinig bekend is over geïnduceerde seismiciteit bij geothermie, waarbij continue monitoring wordt aanbevolen. Ik acht dit voor de omgevingsmonitoring van belang in verband met de plannen voor regionaal omliggende doublets in Tinte en Nissewaard, waarbij mogelijk sprake kan zijn van cumulatie van effecten of interferentie.
- *Publiekscommunicatie.* In paragraaf 1.3 'Publiekscommunicatie' is aangegeven dat er vanuit omgevingsmanagement contact is met de omgeving van de Vierpolders locatie en dat als onderdeel van de procedure ter goedkeuring er nieuwe winningsplannen voor het publiek ter inzage liggen.

Het is onduidelijk op welke wijze invulling wordt gegeven aan omgevingsmanagement in deze fase van winning. Er wordt verwezen naar de website www.aardwarmtevierpolders.nl voor informatie. Uit het winningsplan blijkt niet op welke wijze omwonenden worden geïnformeerd over de bovenstaande relevante aandachtspunten. Hoewel de website openstaat voor vragen, blijkt deze niet in te gaan op de risico's van de winfase. Bij het opsporen en boren is de omgeving nadrukkelijk betrokken geweest; ook in deze fase van winnen acht ik dit mede ter voorkoming van eventuele klachten van belang. Hierbij is bijvoorbeeld het noodzakelijke affakkelen door gasonttrekkingen uit het water in de ontgassingsinstallatie aan de orde.

- *Schade-procedures.* Door de Tcbb is aangegeven dat het risico voor het optreden van schade door aardbevingen en –trillingen gering is, maar niet uit te sluiten is. Ik adviseer vooraf een procedure kenbaar te maken voor het geval er zich uitzonderlijke calamiteiten voordoen en er sprake is van financiële schade aan particuliere eigendommen. Verder vind ik het van belang dit onderdeel te laten zijn van de publiekscommunicatie naar de omwonenden. Ik verzoek u hiermee rekening te houden bij het concept-instemmingsbesluit.
- *Definities van diepte reservoir en winning.* In paragraaf 3.1 is aangegeven dat de waterproductie en waterinjectie plaatsvinden op circa 2.200 meter beneden maaiveld. De bovenkant en de onderkant van het reservoir zijn respectievelijk aangetroffen op 2.165 en 2.348 meter TVDGL in BRI-GT-01-P en op 2.024 en 2.200 meter TVDGL in BRI-GT-02-I. Voorgesteld wordt daarom dat de genoemde maximale diepte van het waterreservoir wordt aangehouden als maximale diepte dan wel dat het genoemde reservoir wordt aangehouden als maximale diepte voor de winning
- *Bescherming grondwaterkwaliteit.* Op meerdere plaatsen in het winningsplan wordt gesproken over maatregelen om corrosie (en dus lekkage) te monitoren en het grondwater in de omgeving te monitoren. Om de grondwaterkwaliteit rondom het doublet te beschermen is meer informatie nodig. Als deze informatie beschikbaar is, kan geadviseerd worden of jaarlijkse monitoring voldoende bescherming biedt of dat een hogere frequentie noodzakelijk is. Ik verzoek u het winningsplan met de onderstaande punten aan te laten vullen.
 - o Ik vraag me af door welk laboratorium en volgens welke protocollen de samenstelling van het productiewater bepaald is (pagina 21). Ik adviseer u om het complete analysecertificaat op te vragen, aangezien de anionen missen. Ik adviseer u om in de toekomst een volledig analysecertificaat van het productiewater toe te voegen als vereiste aan alle winningsplannen. Analysecertificaten mogen alleen in het geheel gereproduceerd worden en niet slechts gedeeltelijk gekopieerd worden, zoals hier gedaan is.
 - o In paragraaf 7.1.2.3 wordt gemeld dat gecontroleerd wordt of concentraties van schadelijke stoffen binnen de wettelijke normen blijven. Resultaten van het productiewater toetsen aan de Circulaire Bodemsanering is als appels met peren vergelijken, maar normen voor dergelijk diep grondwater zijn niet beschikbaar. Ik verzoek u in te gaan op welk wettelijk kader de resultaten van de productiewateranalyses worden getoetst.
 - o Het is onduidelijk welke chemische inhibitor wordt gebruikt. Ik verzoek u om deze informatie op te laten nemen in het winningsplan, en de jaarlijkse grondwatermonitoring hierop aan te passen.

- Het is onduidelijk waar de vier peilbuizen ten opzichte van het doublet staan in relatie tot de lokale grondwaterstroming.
- Het plan gaat niet in op welke parameters het grondwater wordt geanalyseerd bij de jaarlijkse monitoring. Indien uitgegaan wordt van het SIKB-standaardstoffenpakket voor grondwater, wil ik adviseren om het pakket uit te breiden met arseen, antimoon, boor, chroom, lithium, strontium, en vanadium, aangezien deze in veel hogere concentraties voorkomen in het productiewater (pagina 21) dan in het ondiepe grondwater in de regio. Waarschijnlijk dienen ook diverse anionen (waaronder chloride en sulfaat) toegevoegd te worden aan het analysepakket.
- Het is onbekend naar welk bevoegd gezag de resultaten van de grondwatermonitoring worden gestuurd ter beoordeling. Ik wil u verzoeken om de resultaten in ieder geval ook te (laten) delen met de DCMR Milieudienst Rijnmond via info@dcmr.nl met onderwerp "Aardwarmte Vierpolders grondwatermonitoring".
- Er wordt niet ingegaan vanaf welke verandering in pH, temperatuur en/of geleidbaarheid er sprake is van "verhoogde waarden" waar het de corrosie monitoring (paragraaf 7.1.1.2) betreft. Ik verzoek u om deze signaleringswaarden vast te leggen.
- In figuur 22 (pagina 38) is niet opgenomen welke corrosiesnelheid als kritiek gezien wordt. Ik verzoek u dit vooraf vast te laten leggen.
- Ik verzoek u aan te laten geven welke maatregelen er worden getroffen indien een lek in de casing ontdekt wordt (paragraaf 7.1.1.1). Ik verzoek u de initiatiefnemer in te laten gaan op de passende mitigerende maatregelen, zoals vermeld in 7.1.1.2. Ik verzoek u ook om een reactieplan op te laten nemen in het winningsplan.

Nadere informatie

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met [redacted] telefoonnummer [redacted] of e-mailadres [redacted]@dcmr.nl.

Hoogachtend,

namens de directeur DCMR Milieudienst Rijnmond,

[redacted]
coördinator afdeling Reguleren en Advies

Omdat we dit document digitaal vaststellen, staat er geen handtekening in.

Kopie verstuurd aan:

- Gemeente Brielle, [redacted]@brielle.nl
- Gemeente Hellevoetsluis, [redacted]@hellevoetsluis.nl
- Gemeente Westvoorne, [redacted]@westvoorne.nl
- Provincie Zuid-Holland [redacted]@pzh.nl